

Hallgatók a bárányról

Azért jó, hogy meghallgattam jó néhány véleményét a szép című, A bárányok hallgatnak filmről. Szép cím, ezt mondta egyik ismerősöm nagymamája is, aki már hónapok óta nem járt moziban, és a címet olvasva egészen elérzékenyülve úgy határozott, hogy megnézi – Oscar-díjak ide vagy oda –, ámde lírai vágyakozását vérbe fojtották. Képzeltetik, hiszen a műfaja thriller, nem pedig álomjáték.

A nézőterek persze zsúfolásig megteltek, hogy a kollektív félelemben egymást is riogathasság a nézők – persze, ez mindig így megy: ha én nem ijedek meg valamitől, akkor attól ijedek meg, hogy a mellettem ülő megijedt. Erről ennyit!

A film ugyan a maga nemében megvan csinálva, mégis azt gondolom, hogy ezúttal mellétrafáltak az Oscarral, mert nemigen

láthattunk mást, mint klisék profi összeillesztését. Az, hogy „kificamodott ideg-pályára” tért emberekből álljon össze a film mélye, túl könnyű, olcsó mulatság, még egy illuzionista döbbenethez is. Arról nem is beszélve, hogy a cím, mint lényeges elem olyan didaktikusan kerül felszínre, mint egy rossz hollywoodi szerelmes filmben, aminek mondjuk az a címe, hogy A szál rózsá. Aztán meg ott a befejezés: végig a vérfagyasztás ténye lebeg a nézők szeme előtt, a befejezést pedig egy olcsó humorral ütik el, miszerint a kiszabadult kannibál meghívja egy „barátját” vacsorára (lásd: Ludas Matyi).

Ezek, azt hiszem, egy film tényei, és remélem, nem a jövő évi Oscarra utaló tendenciák.

PODMANICZKY SZILÁRD

Még maradtak helyek

A beiskolázás adatai

A tavaszi szünet megkezdésekor a Csongrád Megyei Pedagógiai Közművelődési és Szolgáltató Intézet tájékoztatása szerint a középfokú iskolák egy részében még jelentős számú beiskolázási hely van, s e helyek várhatóan a második szakaszban elutasított diákok átirányítása után sem telnek majd meg. A jelenlegi összesítés szerint Szegeden nagyobb számú üres hely van még az iskolánövérök ősszel feltehetőleg beinduló gimnáziumi osztályában, a Déri Miksa Szakközépiskolában, a Hansági Ferenc alapítványi iskolában, illetve a 640-es és a Móra Ferenc szakmunkásképző intézetekben. Kisteleken az Árpád F. gimnázium (gimnáziumi osztálya), Makón a Galamb J. szakközépiskolai osztálya (fiúszakmák) és a József Attila Gimnázium speciális nyelvi gimnáziumi osztálya, Szentesen a Pollák Mihály szakközépiskola, Hódmezővásárhelyen pedig a mezőgazdasági szakközépiskola fogadhat még nagyobb számú diákot. Egyes középfokú iskolákban kisebb számban vannak még helyek, ezek várhatóan betelnek a harmadik szakaszban átirányítottakkal és a fellebbező diákokkal. Az iskolák jelzése szerint a beiskolázás pillanatnyi helyzete Szegeden: a gimnáziumok 1224 fős keretszámában a felvett diákok száma 1185, a szakközépiskolákban 1489–1410, a szakmunkásképzőkben 1568–1408, a szakiskolákban 30–30, a speciális szakiskolákban 150–124; összesen 4461–4157. Ugyanez Kisteleken: gimnázium 36–24, szakközépiskola 36–36.

Az elutasított tanulók beérkezett lapjainak száma a tavaszi szünet előtt: Szegeden összesen 226 fő (79 fiú, 187 leány), ebből 220 fő beiskolázása már megoldott; Szeged városkörnyékén, Kisteleken és Mórahalmon összesen 65 fő (16 fiú és 49 leány), ebből 48 beiskolázása megoldott.

A középfokú iskolák április 25-ig fejezik be a felvételeket, addig a harmadik helyen jelentkező diákok felvételéről is döntenek. Ezt követően már csak az elutasított tanulók és a fellebbezők pótlólagos felvétele történik.

S. P. S.

Újra Stúdiobalett

Némileg megváltozott programmal újra a Stúdiobalett tarthat előadást a Kisszínházban ma, szerdán este. Bozsik Ivette Kis női szalon című koreográfiája, Juronics Tamás Sors koncertója mellett egy korábbi születésű Juronics-tánc, a „Szükségi” is szerepel az est műsorán. Zarnóczai Gizella és Pataki András pedig előadják Jorma Uotinen Az álom mögött című balettjének kettősét.

Ez utóbbi produkció amolyan hazai főpróba – izraeli versenyszereplés előtt. Április 19-től 27-ig rendezik Tel Avivban azt a nemzetközi versenyt, amelyre nevezett a Szegedi Balett két kitűnő vezető táncosa: a duetten kívül szóló női és férfikategóriában is indulnak. Zarnóczai az új Schindowski-balettból, a Tűzijáték-ból mutatja be szólótáncát, Pataki András számára pedig Juronics Tamás komponál új művet.

S. E.

Izraeli néptáncok

Április 16-án este 7 órakor az izraeli Givataim városának ifjúsági néptáncsoportja lép fel Szegeden. A bemutató a Kisszínházban lesz.

Lajtha László születésének centenáriumán

A szegedi szimfonikusok nagyhétfője

Lajtha László születésének centenáriumán városunk szimfonikus zenekara műsorára tűzte a szerző op. 52. számú IV. (Tavaszi) szimfóniáját, ennek a korábban méltatlanul mellőzött, nagyszerű magyar komponistának a figyelemre méltó alkotását.

A mű három tételből áll. Az első tétel népies, vidám hangulatot áraszt, a zsendülő természet rügyfakasztó éledését. Ki kell itt emelnünk a tétel végén az oboa- és hegedűszóló éterien tiszta hangzását.

A második tétel lírai, elmélyült hangulatát ellenpontozza az a hangnemi fordulat, melynek hatására kissé beborul az ég, s az embernek az az érzése támad, mintha Bartók Ceconcertóját idézné a drámai pillanat. És Lajtha valóban a nagyzenekari Bartók-műből citál.

A harmadik tételből a teljesen felszabadult jókedv, vidámság sugárzik. A zenekar egészétől hatalmas virtuozitást követel eme zárótétel, miként a teljes mű egésze is. Ezt a feladatot Acél Ervin dirigálásával a Szegedi Szimfonikus Zenekar kimagaslóan oldotta meg.

Az est második száma Sztravinszkij A tűzmadár című balettszvitje volt. Ez az alkotás köztudottan igazi repertoárdarab, a népszerű művek közé tartozik. Az öt tételt a zenekar dicséretes odaadással, szépséggel, s egyúttal kemény dinamikai ellenpontokkal formálta meg.

Szünet után az Újvidéki Művészeti Egyetem tanára, Kinka Rita zongoraművész lépett pódiumra, hogy eljátsssa Bartók Béla legnépszerűbb, III. zongoraversenyének szólóját. A művet puhán, lágy vibratókkal indította el a zenekar, a szólistával tökéletes szinkronban. A

tétel végén a szólista és a zenekar pianója földöntúli szépségűre sikeredett, az összhang tökéletes volt.

A II. tételt mennyei gyönyörűséggel kezdte a zenekar, Acél Ervin adekvátan alkalmazkodó vezénnyelével. Az oboák és fagottok krisztálytisztán szólaltak meg, Kinka Rita aszkétikus elmélyültséggel, alázattal, ujjaival szinte alig érintve a klaviatúrát – úgy „lépegette” végig ezt a varázslatos főtémát.

Ezután érkezett el a mű a drámai tetőpontjához: Kinka Rita kezei alatt döng a hangszer, majd hirtelen elhalkul, és felhangzik az a gyönyörűséges kádencia, mely Bartók legszebb melódiáinak egyike.

Néhány pillanat szünet, s máris a III. tétel démoni lüktetésében találjuk magunkat, ahol az üstdob kiemelkedő bravúrral és érzéssel szólalt meg. Ezután könnyedebb játékosággal folytatódik, majd plasztikus szárnyalásba csap át a zárótétel főtémája.

Acél Ervin avatott dirigálásával feltette a koronát erre a XX. századi remekműre. Ezen a hétfő – nagyhétfő – estén páratlan gyönyörűséggel, megindító líraisággal, s egyben átütő drámai erővel hangzott fel az 1945-ben íródott, de csak Bartók Béla halála után, 1946-ban „ösbemutatott” halhatatlan remekmű.

A produkciót lelkes ünneplés, őszinte és elismerő vaptaps igazolta vissza: a művésznek nem is kértette sokáig magát, visszaült, és ráadásként Chopin Noktürnjét keresetlen közvetlenséggel játszotta el.

K. Zs.

Visszaigényelt egyházi ingatlanok

Új székháza lesz a Szimfonikusoknak?

A városházán azt a felvilágosítást kaptuk, hogy az egyházi ingatlanokkal kapcsolatos „szálak” a jegyző kezében futnak össze, aki feltehetően már írt a minisztériumba a határidő újabb 30 napos meghosszabbítása érdekében – amint erre törvény adta joga van. A feltételes módot azért kell használnunk, mert dr. Tóth Lászlóval nem tudtunk beszélni, szabadságon van.

A zenekarhoz közelálló forrásból szereztük azt az információt, hogy a patinás együttes munkalétkörét, bizony, nem hagyta érintetlenül a minisztériumi levél. A Festő utcai épületet székházként-próbatermként 23 éve használó együttes tagjai meglehetősen izgalomba jöttek arra gondolatra, hogy netán rövidesen el kell hagyniuk az évek alatt sokat toldott-foldott, de azért ma már lemezfelvételekre is alkalmas helyet. Mivel az önkormányzat – mint zenekarfenntartó és épületkezelő – nem, csak a zenekar kapta a minisztériumi levelet, első dolguk volt a másolatot eljuttatni a városházára, majd választ fogalmaztak a minisztériumba is: tudomásuk szerint nincs Szegeden más, számukra alkalmas épület.

Ezt érdeklődésünkre dr. Ványai Éva alpolgármester is megerősítette tegnap. Elmondta, hogy az önkormányzat minden valószínűség szerint arra az álláspontra helyezkedik majd, hogy a Festő utcából csak egy újonnan felépített székházba költöztethető a szimfonikus zenekar, az erre a

Mint már megírtuk, a múlt hónap 18-án vette kézhez a Szegedi Szimfonikus Zenekar – és a Bálint Sándor Művelődési Ház – vezetősege azt a kultuszminisztériumi dokumentumot, mely az épületeikre szóló egyházi igénylés jogosságáról értesít és a megegyezést célzó tárgyalásokra szólít fel. Az erre adott 30 napos határidő három nap múlva lejár. Megérdeklődtünk, mi történt eddig az ügyben.

célra szolgáló költségvetési pénzből (az idén ez összesen egymilliárd-százmillió forint) tehát az építkezésre fordítandó összeget fogják igényelni.

Telefonérdeklődésünkre Gyulay Endre püspök úr elmondta: valószínűtlennek tartja, hogy a Festő utcai épületet még ebben az évben birtokba vehetné az egyház. Miután elnöke annak a bizottságnak, amely országos szinten, egyházmegyékre lebontva meghatározza az épületigények sorrendjét, módjában áll arról informálni, hogy Szegeden a Szent Imre (Apáthy) Kollégium szerepelt az első helyen, ezt már átvették. A további sorrendre pontosan nem emlékszik – a tárgyalásokon a megfelelő plebániák képviselői vesznek majd részt –, de a Festő utcai ház bizonyosan nem a lista elején szerepel. Egyébiránt ő is várja, mikor indulhatnak meg a

megegyezést célzó tárgyalások az önkormányzattal, mert a zenekar képviselői éppen tegnap jártak nála; szívélyesen elbeszélgettek, de az az igazság, hogy nem ők a kompetens tárgyalófelek.

Acél Ervin, a zenekar művészeti vezetője és Szelecsán István, a zenekar titkára elmondta, hogy szerettek volna valami bizonyosságot szerezni: maradhatnak a helyükön, vagy nem. Ezért kérték a beszélgetést a püspök úrtól. Gyulay Endrétől megtudták, az egyház mindenképpen ragaszkodik az épülethez – amelyben egyébként még két, jelenleg lakott lakás is van. A szívélyes tárgyalgás során abban megállapodtak, hogy a zenekar temp-lomi fellépéseket vállal a megye településein, de az épület dolgában nem nekik kell dönteni.

Az 1969-ben létrehozott zenekar a város egyik legjelentősebb szellemi, művészeti értéke. Fennállása óta az egyetemes zenekultúra sok száz becses alkotását, világi és egyházi zeneműveket szolgáltatott meg. Bizonyos, hogy az önkormányzat és a szegedcsanádi egyházmegye közös érdeke és kötelessége, hogy működési feltételeit továbbra is biztosítsák. Ha – mint a püspök úr kifejezte – mindenképpen szüksége van az egyháznak a Festő utcai székházra, akkor nincs más út: állami költségvetési összegből új épületet kell emelni a zenekarnak Szegeden.

S. E.

FOTÓ: NAGY LÁSZLÓ

Több helyszínen országos gyermek- és ifjúsági néptánctalálkozót tartottak a hét végén Szegeden. Képünk tegnap, a program nagyszínházbeli gálaműsorán készült: részlet moldvai táncokból.

Tíz lemez és egy életrajz

Koncz Zsuzsa jubileuma

Pontosan harminc éve annak, hogy a Ki mit tud? döntőjébe került a Hallo, Marylou című akkori világslágerrel. Egy szót se tudott angolul, rövid, egyenes szálú, fekete haja volt, matrózblúzt viselt és párban tercelt „berzenyista” osztálytársnőjével, Gergely Ágival.

volna rá. A gyűjteményes lemezkötetben (lévén az eredeti 1974-es kiadás) természetesen szerepel az ominózus Jelbeszéd, amit máig tisztázatlan körülmények között, s meglehetősen kapkodva tüntettek el, tiltottak be „az illetékesek”.

Az énekesnő életében ez volt

az a pillanat, amikor komolyan fontolóra vette, abba kell hagynia a pályát. De aztán fordított egyet a dolgon. „Csak arról volt szó, hogy betiltottak egy lemezt. És nem lehetett tudni, hogy ez esetleg később milyen következményekkel járhat még. A fiúk is úgy gondolták, hogy akkor csinálunk egy új lemezt, megnézzük, azzal mit lehet kezdeni... Így kezdtünk a Gyerekjátékok című lemezzel. Ekkor határoztuk el, hogy jó: ha Bródy János nemkívánatos alak, akkor alkalmazzuk a magyar lírát...”

A Varjas Endrének adott sokórás Koncz-interjúból született a jubileumi könyv, mely a maga nemében kortörténeti dokumentumnak is beillik.